P7_TA(2014)0040

Kosovo europinės integracijos procesas

2014 m. sausio 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Kosovo europinės integracijos proceso (2013/2881(RSP))

(2016/C 482/18)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimui Salonikuose pirmininkavusios valstybės narės išvadas dėl Vakarų Balkanų šalių stojimo į Europos Sąjungą perspektyvos,

— atsižvelgdamas į ministrų pirmininkų Ivica Dacic ir Hasim Thaci pasiektą 2013 m. balandžio 19 d. pirmąjį susitarimą dėl principų, reglamentuojančių santykių normalizavimą ir 2013 m. gegužės 22 d. įgyvendinimo veiksmų planą, kuris patvirtintas po dešimties aukšto lygio Belgrado ir Prištinos dialogo raundų,

— atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 22 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės ir Europos Komisijos bendrą ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Kosovo padarytos pažangos sprendžiant 2012 m. gruodžio mėn. Tarybos išvadose nurodytas problemas siekiant, kad galbūt būtų priimtas sprendimas pradėti derybas dėl Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo,

— atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 28 d. Tarybos išvadas, kuriomis patvirtinamas sprendimas, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl ES ir Kosovo stabilizacijos ir asociacijos susitarimo,

— atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 10 d. Komisijos komunikatą dėl Europos Sąjungos ir Kosovo stabilizacijos ir asociacijos susitarimo galimybių studijos (COM(2012)0602),

— atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 22 d. Tarybos sprendimą, kuriuo Komisija įgaliojama pradėti derybas dėl bendrojo susitarimo su Kosovu dėl jo dalyvavimo Sąjungos programose,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus pateiktas Jungtinių Tautų laikinosios administracijos misijos Kosove vykdomos veiklos ir su tuo susijusių pokyčių ataskaitas, įskaitant 2013 m. rugpjūčio 29 d. pateiktą ataskaitą, kuri apima laikotarpį nuo 2013 m. balandžio 23 d. iki liepos 15 d., ir naujausią, 2013 m. spalio 28 d. pateiktą ataskaitą;

— atsižvelgdamas į 2008 m. vasario 4 d. Tarybos bendruosius veiksmus 2008/124/BUSP dėl Europos Sąjungos teisinės valstybės misijos Kosove (EULEX Kosovo), iš dalies pakeistus 2009 m. birželio 9 d. Tarybos bendraisiais veiksmais 2009/445/BUSP, 2010 m. birželio 8 d. Tarybos sprendimu 2010/322/BUSP ir 2012 m. birželio 5 d. Tarybos sprendimu 2012/291/BUSP,

— atsižvelgdamas į Bendrųjų reikalų tarybos 2009 m. gruodžio 7 d., 2010 m. gruodžio 14 d. ir 2011 m. gruodžio 5 d. susitikimų išvadas, kuriose atitinkamai pabrėžiama ir patvirtinama, kad, nedarant poveikio valstybių narių pozicijai dėl Kosovo statuso, ateityje Kosovui įvykdžius visas sąlygas taip pat galėtų būti liberalizuotas vizų režimas; atsižvelgdamas į tai, kad 2012 m. sausio mėn. pradėtas dialogas dėl vizų režimo, 2012 m. birželio mėn. pateiktas vizų režimo liberalizavimo veiksmų planas, o 2013 m. vasario 8 d. pirmoji Komisijos ataskaita dėl Kosovo pažangos, padarytos įvykdant vizų režimo liberalizavimo veiksmų plano reikalavimus (COM(2013)0066),

— atsižvelgdamas į 2012 m. gegužės 30 d. pradėtą struktūrinį dialogą teisinės valstybės klausimais,

2014 m. sausio 16 d., ketvirtadienis

— atsižvelgdamas į tai, kad 2012 m. kovo mėn. įsteigta Kosovo nacionalinė europinės integracijos taryba prie prezidentūros kaip aukšto lygio koordinavimo institucija, atsakinga už tai, kad būtų pasiektas bendras sutarimas dėl europinės darbotvarkės laikantis visų dalyvių ir grupių įtraukimo metodo,

— atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1244 (1999), 2010 m. liepos 22 d. Tarptautinio Teisingumo Teismo (TTT) patariamąją nuomonę dėl vienašališko Kosovo nepriklausomybės paskelbimo suderinamumo su tarptautine teise ir 2010 m. rugsėjo 9 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją ([1]), kuria pripažįstamas TTT nuomonės turinys ir teigiamai vertinamas ES pasirengimas palengvinti Belgrado ir Prištinos dialogą,

— atsižvelgdamas į 2008 m. gegužės 28–29 d., 2009 m. balandžio 6–7 d., 2010 m. birželio 22–23 d., 2011 m. gegužės 20 d., 2012 m. kovo 14–15 d. ir 2013 m. spalio 30–31 d. tarpparlamentinių EP ir Kosovo susitikimų bendrus pareiškimus,

— atsižvelgdamas į 2013 m. spalio 16 d. Komisijos komunikatą „2013-2014 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai“ (COM(2013)0700),

— atsižvelgdamas į savo 2013 m. spalio 22 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos pasirengimo narystei fondų biudžeto valdymo teismų sistemų ir kovos su korupcija srityse šalyse kandidatėse ir galimose šalyse kandidatėse ([2]) ir į joje pateiktas pastabas dėl Kosovo,

— atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi 2013 m. balandžio mėn. ministrų pirmininkų H. Thaci ir I. Dacic pasiektas susitarimas yra svarbus žingsnis ir juo patvirtinama abiejų šalių atsakomybė sąžiningai įgyvendinti šį susitarimą, tęsti santykių normalizavimo procesą ir toliau vykdyti reformas, kurių reikia siekiant integracijos į ES;

B. kadangi 104 iš 193 Jungtinių Tautų narių, įskaitant 23 iš 28 ES valstybių narių, pripažįsta Kosovo nepriklausomybę;

C. kadangi ES valstybės narės remia Kosovo europinę perspektyvą, laikydamosi ES įsipareigojimų Vakarų Balkanų regionui ir nekeisdamos valstybių narių pozicijų dėl Kosovo statuso;

D. kadangi Kosovo Respublikos valdžios institucijos ir žmonės įgyvendino svarbias politines, administracines ir ekonomines reformas; kadangi vis dar reikia daug padaryti siekiant sustiprinti teisinę valstybę, kuri yra ilgalaikio vystymosi, demokratijos ir socialinės rinkos ekonomikos pagrindas;

E. kadangi Kosovas padidino savo pajėgumą spręsti prioritetinius europinės integracijos proceso klausimus imdamasis tolesnių priemonių trumpalaikiams prioritetams, numatytiems galimybių studijoje, siekti ir pasirengdamas deryboms dėl Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo (SAS);

F. kadangi vykdant vizų režimo liberalizavimo dialogą Kosovas pakeitė ir priėmė svarbius teisės aktus, įskaitant įstatymus dėl prieglobsčio, partijų finansavimo ir prekybos žmonėmis;

G. kadangi reikia dėti tolesnes pastangas siekiant europinės reformų darbotvarkės tikslų, atsižvelgiant į SAS, ypač prioritetinėse teisinės valstybės, teisminių institucijų, viešojo administravimo, rinkimų reformos ir žmogaus bei pagrindinių teisių srityse;

([1]) A/RES/64/298
([2]) Priimti tekstai, P7_TA(2013)0434.

2014 m. sausio 16 d., ketvirtadienis

1. džiaugiasi, kad 2013 m. balandžio 19 d. abu ministrai pirmininkai sudarė pirmąjį susitarimą dėl principų, reglamentuojančių santykių normalizavimą, ir susitarimą dėl įgyvendinimo plano, ir pabrėžia, kad svarbu, jog jis būtų laiku, sąžiningai ir visapusiškai įgyvendinamas; taip pat džiaugiasi dėl to, kad buvo skirta papildomų ES lėšų pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę siekiant remti susitarimo įgyvendinimą;

2. sveikina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę sudarius palankesnes sąlygas Belgrado ir Prištinos dialogui;

3. teigiamai vertina tai, kad 2013 m. spalio 28 d. ES ir Kosovas pradėjo derybas dėl SAS; tačiau apgailestauja dėl to, kad dėl skirtingų nuomonių pačioje Taryboje derybų įgaliojimai skiriasi nuo ankstesnių derybų dėl SAS įgaliojimų; pabrėžia, kad sudarius SAS atsiras tvirta paskata vykdyti reformą ir naujų galimybių, padėsiančių sustiprinti Kosovo santykius su jo kaimynais ir užtikrinti didesnį regiono stabilumą;

4. pabrėžia, kad 2013 m. lapkričio 3 d. įvykę vietos rinkimai buvo labai svarbus Belgrado ir Prištinos santykių normalizavimo išbandymas;

5. teigiamai vertina pirmuosius Kosovo visoje šalyje 2013 m. lapkričio 3 d., lapkričio 17 d. ir gruodžio 1 d. vykusius vietos rinkimus, surengtus pagal Kosovo teisę, nes jie žymi didžiulį žingsnį siekiant užtikrinti demokratiją Kosove ir piliečių pasitikėjimą demokratijos procesu, kuris padeda vykdyti normalizavimo procesą, ir teigiamai vertina apskritai tvarkingą rinkimų eigą, kaip įvertinta išankstiniuose ES rinkimų stebėjimo misijos pareiškimuose; teigiamai vertina tai, kad Kosove pirmą kartą į mero pareigas išrinkta moteris; dar kartą pabrėžia, kad reikia skatinti kandidates moteris dalyvauti būsimuose rinkimuose; palankiai vertina priemones, kurių ėmėsi Kosovo valdžios institucijos siekdamos padidinti pasitikėjimą šalies institucijomis, pvz., nustatydamos stiprų atsarginį mechanizmą, kuriuo gali pasinaudoti piliečiai, norintys pateikti skundą dėl bauginimo ir pažeidimų rinkimų dieną; palankiai vertina akivaizdų rinkėjų aktyvumą savivaldybėse į pietus nuo Ibaro upės, kuriose serbai sudaro daugumą, nes tai itin svarbus veiksnys siekiant suformuoti Serbijos savivaldybių asociaciją; šiuo atveju pabrėžia, kad nepavykus paskirti naujo mero Šiaurės Mitrovicoje ir vėliau paskelbus naujus šios savivaldybės rinkimus, neturi būti daroma kliūčių proceso tęstinumui ir visapusiškam 2013 m. balandžio 19 d. susitarimo įgyvendinimui; griežtai smerkia Dimitrije Janicijevic, Šiaurės Mitrovicos savivaldybės patarėjo, nužudymą ir ragina atitinkamas institucijas nedelsiant pradėti tyrimą ir kaltininkus patraukti atsakomybėn;

6. griežtai smerkia smurtą ir nuolatinius bauginimus Šiaurės Mitrovicos ir Zvečano savivaldybėse; atkreipia dėmesį į tai, kad tokie incidentai kelia grėsmę stabilumui ir saugumui visame regione, ir ragina atitinkamas valdžios institucijas dėti visas pastangas siekiant sudaryti sąlygas patraukti smurto kaltininkus atsakomybėn; pažymi, kad reikia toliau būti budriais siekiant išardyti organizuoto nusikalstamumo tinklą ir jo ryšius su vietos politiniu elitu, taip pat iš naujo užtikrinti teisinę valstybę šiaurinėje Kosovo dalyje; palankiai vertina Serbijos politinių vadovų poziciją, kai jie aktyviai ragino Kosovo etninius serbus dalyvauti rinkimuose; vis dėlto apgailestauja, kad Belgrado vadovai iki 2013 m. lapkričio 3 d. patys aktyviai nesilankė šiaurinėje Kosovo dalyje;

7. ragina Kosovo valdžios institucijas kiek galima greičiau konsultuojantis su Venecijos komisija priimti naują rinkimų įstatymą siekiant užtikrinti didesnį rinkimų tvarkos skaidrumą, supaprastinti balsavimą, atkurti Kosovo piliečių pasitikėjimą demokratijos procesu ir užtikrinti pilietinės visuomenės dalyvavimą rinkimų reformos procese;

8. tuo pat metu pažymi, kad reikės dėti nuolatines tolesnes pastangas siekiant labiau suartinti etninių albanų ir serbų bendruomenes;

9. palankiai vertina susitarimus dėl telekomunikacijų ir energetikos ir pabrėžia, kad svarbu Kosovui kiek galima greičiau suteikti atskirą tarptautinį telefono prieigos kodą, kuris padėtų formuoti Kosovo tapatybę ir jos matomumą tarptautiniu lygmeniu;

10. pabrėžia, kad reikia visiškai skaidriai informuoti apie Belgrado ir Prištinos dialogo rezultatus ir užtikrinti, jog įgyvendinimo procese dalyvautų parlamentai ir pilietinė visuomenė; džiaugiasi, kad abi pusės paskyrė ryšių palaikymo pareigūnus, ir ragina toliau teikti paramą abiems pareigūnams;

2014 m. sausio 16 d., ketvirtadienis

11. pabrėžia, kad svarbu liberalizuoti vizų režimą Kosovo piliečiams, ir ragina Kosovo valdžios institucijas dėti daugiau pastangų įgyvendinant vizų režimo veiksmų plane nustatytus prioritetus; ragina Komisiją ir valstybes nares labiau atsižvelgti į Kosovo vyriausybės pastangas, todėl ragina Komisiją sparčiau vykdyti su visų režimo liberalizavimu susijusį techninį darbą;

12. ragina Tarybą nedelsiant priimti būtinus sprendimus, kuriais būtų sudarytos sąlygos Kosovui dalyvauti ES programose;

13. ragina likusias penkias valstybes nares pripažinti Kosovą; ragina visas ES valstybes nares daryti viską, ką gali, kad palengvintų ekonominius, žmonių tarpusavio ir socialinius bei politinius savo ir Kosovo piliečių santykius; nurodo, kad būtina imtis aktyvių veiksmų norint visapusiškai įgyvendinti Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP), taip pat pagerinti EULEX, Europolo ir Interpolo bendradarbiavimą, įskaitant Kosovo praktinio įtraukimo į abiejų agentūrų darbą veiksmus, vykdomus tol, kol bus pasiektas visiškas pripažinimas, ir ragina Komisiją rengti susitarimus, kuriais būtų sudarytos sąlygos Kosovo bendradarbiavimui su ES agentūromis;

14. teigiamai vertina Kosovo policijos regioninės vadovybės būrio įsteigimą šalies šiaurėje vykdant vieningos Kosovo policijos kūrimo procesą;

15. pabrėžia EULEX darbo svarbą įtvirtinant teisinės valstybės principus Kosovo institucijose, tačiau atkreipia dėmesį į didelį Kosovo serbų ir albanų nepasitenkinimą EULEX veikla; todėl ragina EULEX didinti savo darbo veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę, nuolat informuoti Europos Parlamentą ir Kosovo parlamentą apie savo veiklą ir ypač demonstruoti konkretesnius aukšto lygio rezultatus Kosovo ir Serbijos valdžios institucijoms ir plačiajai visuomenei; atkreipia dėmesį į tai, kad kai kuriose srityse reikėtų tikėtis veiklos pagerinimo, įskaitant geresnį gebėjimų stiprinimo tikslų apibrėžimą ir šių tikslų susiejimą su konkrečiais kriterijais; pabrėžia būtinybę geriau koordinuoti išorės ir vidaus tikslus, taip pat geresnio ES institucijų tarpusavio veiklos koordinavimo ir jų veiklos koordinavimo su Kosovo valdžios institucijų bei tarptautinės bendruomenės veikla poreikį; taigi ragina EULEX esant galimybėms teikti prioritetą savo tikslams, deramai naudoti savo išteklius ir darbuotojus ir sparčiau įgyvendinti Tarybos veiklos dokumentą dėl JT ST rezoliucijos 1325 įgyvendinimo pagal ESGP (2005 m. lapkričio mėn.);

16. ragina Kosovo valdžios institucijas toliau gerbti EULEX įgaliojimus ir remti jos naudojimąsi savo vykdomaisiais įgaliojimais; pažymi, kad Kosovo vyriausybei turėtų būti naudinga perimti EULEX funkcijas; primygtinai tvirtina, kad EULEX turėtų remti 2013 m. balandžio 19 d. susitarimo teisinės valstybės srityje įgyvendinimą; atkreipia dėmesį į tai, kad viešasis daugumas yra itin svarbus siekiant sėkmingai įgyvendinti susitarimus; pabrėžia, kad skubiai reikia numatyti priemones, kuriomis būtų sprendžiama minėta problema; pabrėžia, kad EULEX šiuo metu nagrinėja daugiau kaip 250 bylų, įskaitant organizuoto nusikalstamumo, korupcijos, karo nusikaltimų bylas ir kitus sunkius kaltinimus, be kita ko, pateiktus daugeliui politinių partijų pareigūnų; pabrėžia, kad bet koks atsakomybės perdavimas turi vykti laipsniškai, atsižvelgiant į vietoje daromą realią pažangą, ir jame turėtų dalyvauti Kosovo pilietinė visuomenė ir Kosovo Respublikos demokratinės institucijos; todėl ragina Kosovo vyriausybę susitarti dėl EULEX KOSOVO įgaliojimų pratęsimo po 2014 m. birželio mėn.;

17. ypač ragina Kosovą ir Serbiją aktyviai ir konstruktyviai bendradarbiauti su EULEX susitarimo dėl savitarpio teisinės pagalbos įgyvendinimo klausimu, kad būtų galima išnagrinėti paraiškas dėl nuosavybės Kosove, kurių skaičius vis auga;

18. griežtai smerkia 2013 m. rugsėjo 19 d. netoli Zvečano savivaldybės įvykdytą išpuolį, per kurį žuvo EULEX pareigūnas, ir ragina skubiai ištirti šį atvejį; ragina visas šalis vengti visų veiksmų, kurie galėtų sukelti įtampą;

19. dar kartą pabrėžia, kad būtina prisiimti atsakomybę vietos lygmeniu už susitaikymo procesą, tuo pačiu metu smerkia abiejų šalių nacionalistinę retoriką; Mano, kad Kosovo valdžios institucijos turėtų imtis tolesnių ryžtingų veiksmų siekiant užtikrinti Kosovo serbų ir albanų tarpusavio pasitikėjimą, ypač šiaurinėje šalies dalyje, užmegzti ryšius su serbais ir kitomis mažumomis, kad būtų užtikrinta visapusiška jų integracija visuomenėje; taip pat ragina visapusiškai įgyvendinti konstitucinį principą suteikus Kosovo serbams teisę visas oficialias paslaugas gauti jų kalba; taip pat pabrėžia, kad svarbu, jog visas

lavinimas būtų dvikalbis; ragina visus Kosovo serbus ir jų politinius atstovus naudotis visomis pagal Kosovo Konstituciją jiems suteiktomis galimybėmis, kad jie galėtų atlikti konstruktyvų vaidmenį politikoje ir visuomenėje ir tokiu būdu, aktyviai dalyvaudami Kosovo institucijose kartu su Kosovo albanais, dalintis atsakomybe už socialinį vystymąsi ir institucijų kūrimą bei ypač pasirūpinti, kad į šį procesą būtų įtrauktos moterys; teigiamai vertina pažangą, padarytą savivaldybių administracijų organizavimo srityje;

20. Teigiamai vertina ES pastangas paskatinti bendruomenių dialogą ir susitaikymą; ragina visus veikėjus toliau skirti didelį dėmesį ES integracijos techniniams aspektams ir svarbiems simboliniams susitaikymo veiksmams;

21. pabrėžia, kad įgyvendinti teisės aktus dėl mažumų ir kultūrinių teisių apsaugos Kosove vis dar yra svarbus uždavinys; pabrėžia, jog reikia įgyvendinti teisės aktus dėl kultūrinio paveldo ir Serbijos ortodoksų bažnyčios, taip pat romų, aškalų ir egiptiečių bendruomenėms, kurių padėtis vietoje vis dar kelia didelį susirūpinimą, skirtą strategiją ir veiksmų planą; nors palankiai vertina tai, kad padaryta šiokia tokia pažanga gerinant romų, aškalų ir egiptiečių bendruomenių pragyvenimo galimybes, visgi išlieka susirūpinęs dėl jų padėties, nes visų pirma vaikai lieka pažeidžiami ir socialiai atskirti; pabrėžia būtinybę spręsti romų padėties problemą, kuri yra viena iš pagrindinių žmogaus teisių problemų; ragina valdžios institucijas ir Komisiją skirti pakankamai dėmesio šių bendruomenių gyvenimo sąlygų gerinimui, įskaitant jų galimybes gauti išsilavinimą; pabrėžia kroatų, bosnių, aškalų, turkų, goranų ir Balkanų egiptiečių mažumų poziciją dėl dvikalbio mokymo svarbos siekiant užtikrinti, kad šios tautinės mažumos nesijaustų politiškai izoliuotos;

22. teigiamai vertina tai, kad Komisija pagal ES PNPP skyrė papildomą finansavimą Kosovo savivaldybėms, kuriuose daugumą sudaro serbai, remti;

23. ragina Kosovo valdžios institucijas didinti teismų sistemos veiksmingumą, skaidrumą, atskaitomybę ir nešališkumą ir gerbti jos nepriklausomumą, kad būtų užtikrinta, jog plačioji visuomenė ir verslo bendruomenė pasitikėtų teismais, taip pat veiksmingai kovoti su visų rūšių smurtu prieš moteris; ragina valdžios institucijas aktyviai stiprinti teisinę valstybę, visų pirma mažinant politinį kišimąsi į teisminių institucijų veiklą, užtikrinant, kad teisėjams ir prokurorams paskirtos drausminės sankcijos iš tiesų būtų taikomos, imantis veiksmų, kad būtų didinamas prokurorų tarybos ir valstybės prokuratūros nepriklausomumas ir veiksmingumas ir pradėtas įgyvendinti naujas baudžiamasis kodeksas ir baudžiamojo proceso kodeksas;

24. ragina valdžios institucijas didinti įsipareigojimus vykdyti tikrą teismų sistemos reformą, stiprinti pajėgumus dėmesį skiriant tam, kad teismų sistemos darbuotojų, reikalingų siekiant sumažinti neišnagrinėtų bylų skaičių, įdarbinimas būtų grindžiamas nuopelnais, ir teisėjams ir prokurorams užtikrinti saugią aplinką, kurioje nebūtų politinio kišimosi;

25. yra itin sunerimęs dėl to, kad kovos su korupcija srityje Kosove trūksta akivaizdžios pažangos; mano, kad korupcija ir toliau yra didžiulis iššūkis ir rimta kliūtis viešųjų institucijų veikimui; todėl apgailestauja, kad 2006 m. įsteigta Kovos su korupcija agentūra neturi įgaliojimų vykdyti tyrimus; pažymi, kad Kosovo asamblėja priėmė naują kovos su korupcija strategiją ir veiksmų planą; ragina valdžios institucijas užtikrinti jų įgyvendinimą ir aiškiai nustatyti kovos su korupcija institucijų vaidmenį ir pareigas, kad jos galėtų pasiekti konkrečių ir ilgalaikių rezultatų;

26. vis dar susirūpinęs dėl to, kad pagal Kosove taikomą sistemą liudininkai nepakankamai apsaugomi, o jų apsauga ypač svarbi didelio atgarsio sulaukusiose bylose, ir ragina ES valstybes nares daugiau bendradarbiauti, jei reikėtų perkelti liudininkus;

27. yra sunerimęs dėl to, kad nepadaryta esminės pažangos kovojant su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, ir ypač dėl plačiai paplitusio organizuoto nusikalstamumo Kosovo šiaurėje; pažymi, kad regione plačiai paplitusi korupcija ir organizuotas nusikalstamumas, ir tai taip pat yra Kosovo demokratinio, socialinio ir ekonominio vystymosi kliūtis; pabrėžia, kad Kosovas turi pirmenybę teikti konkrečių kovos su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija rezultatų įrodymų teikimui; mano, kad regioninė strategija ir glaudus visų regiono šalių bendradarbiavimas yra itin svarbūs siekiant veiksmingiau kovoti su šiomis problemomis, ypač siekiant gerinti sienų kontrolę ir vykdyti veiksmus kovojant su moterų ir vaikų, ypač tų, kurie tapo seksualinio išnaudojimo ar priverstinio elgetavimo aukomis, prekyba ir išnaudojimu; ragina centrinio ir vietos lygmens institucijas pateikti konkrečius kovos su organizuotu nusikalstamumu, prekyba žmonėmis,

prekyba narkotikais ir ginklais rezultatus; pabrėžia, kad svarbi išsami, tarpdisciplininė ir į aukas orientuota koncepcija užtikrinant aukoms nevaržomą galimybę gauti pagalbą ir apsaugą; apgailestauja dėl to, kad EUELX beveik neskyrė dėmesio aukštas pareigas užimančių asmenų korupcijai ir organizuotam nusikalstamumui;

28. pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti reikiamas viešojo administravimo reformas ir didinti moterų ir mažumoms priklausančių asmenų skaičių visuose administracijos lygmenyse; ir toliau yra susirūpinęs dėl to, kad daugybė valstybės tarnautojų turi kitų papildomų darbų, o dėl to iš esmės gali kilti interesų konfliktų arba gali būti sudaromos sąlygos korupcijai;

29. pritaria tęsiamam karo nusikaltimų bylų teisminiam nagrinėjimui nacionaliniu lygmeniu ir nurodo, kad svarbu vykdyti baudžiamąjį persekiojimą dėl per karą vykdytų žaginimų; apgailestauja dėl to, kad 1999 m. karo Kosove padarinys – 1 869 vis dar dingę be žinios asmenys; pažymi, kad šį klausimą Serbijos ir Kosovo valdžios institucijos turi spręsti greitai, nes tai itin svarbi bendruomenių susitaikymo ir taikios ateities regione sąlyga, ir pabrėžia, kad siekiant toliau vykdyti Kosovo ir Serbijos dialogą reikia teikti pirmenybę bendradarbiavimui ieškant dingusių asmenų ir kitiems teisingumo pereinamuoju laikotarpiu klausimams;

30. todėl ragina Serbijos valdžios institucijas teikti visapusišką pagalbą grąžinant į Kosovą neseniai Serbijoje rastų dingusių Kosovo gyventojų kūnus ir toliau vykdyti paieškas nustatytoje teritorijoje, kurioje, manoma, yra palaidoti dingę asmenys;

31. ragina Kosovo ir Serbijos valdžios institucijas bendradarbiauti ir prisiimti visapusišką atsakomybę už tai, kad būtų priimti ilgalaikiai sprendimai dėl šalies viduje perkeltų asmenų Serbijoje ir Kosove; pabrėžia, kad Kosovo valdžios institucijos turėtų dėti daugiau pastangų siekdamos rasti būdą, kaip išspręsti su šalies viduje perkeltais asmenimis susijusią problemą atsižvelgiant į stojimo į ES procesą, ir visų pirma užtikrinti veiksmingą nuosavybės ginčų sprendimą;

32. ragina Kosovo ir kaimyninių šalių valdžios institucijas ir toliau rodyti gerą valią, visapusiškai bendradarbiauti ir remti specialiąją tyrimų grupę, įsteigtą 2010 m. gruodžio mėn. Europos Tarybos Parlamentinei Asamblėjai pateikus ataskaitą, ir baudžiamąjį persekiojimą, kuris gali būti pradėtas vykdyti atsižvelgiant į specialiosios tyrimų grupės darbą, ir ragina dar paspartinti šį darbą;

33. ragina centro ir vietos lygmenų institucijas veiksmingai įgyvendinti teisės aktus, susijusius su žmogaus teisėmis, ir prisidėti prie tolesnio daugiatautės visuomenės vystymosi, ypač didelį dėmesį skiriant visų mažumų grupių švietimui ir užimtumui;

34. remia valstybės tarnautojų specializavimąsi ir ragina įgyvendinti su tuo susijusius reikalingus teisės aktus; yra susirūpinęs dėl politinio kišimosi įdarbinant ir skiriant valstybės tarnautojus atvejų;

35. yra susirūpinęs dėl to, kad diskriminacija vis dar yra didelė problema, ir ragina valdžios institucijas įgyvendinti konstitucinį nediskriminavimo principą; pabrėžia, kad reikia parengti visa apimančią kovos su diskriminacija strategiją ir visapusiškai įgyvendinti kovos su diskriminacija įstatymą, kad laikantis ES pagrindinių teisių chartijos būtų užtikrinta visų žmonių lygybė, nepaisant jų etninės kilmės, religijos, lyties, lytinės orientacijos, amžiaus ar negalios;

36. atkreipia dėmesį į prieš tris Kosovo piliečius pateiktą kaltinimą, kad jie 2012 m. gruodžio 14 d. Jaunimo ir sporto centro Raudonojoje salėje atliko išpuolį prieš „Kosovo 2.0“, ir tikisi, kad kaltininkai bus laiku patraukti baudžiamojon atsakomybėn;

37. pabrėžia, kad, nors laisvę jungtis į profesines sąjungas garantuoja įstatymas, vis dar reikia tobulinti nuostatas dėl darbo ir profesinių sąjungų pagrindinių teisių; ragina Kosovą stiprinti socialinį dialogą sprendimų priėmimo, politikos formavimo ir socialinių partnerių gebėjimų stiprinimo srityse;

38. ragina Kosovo valdžios institucijas visapusiškai įgyvendinti Vaiko teisių konvenciją ir rekomenduoja persvarstyti kovos su vaikų skurdu politiką, įskaitant socialinės pagalbos sistemos dalinį keitimą ir universalios, patikrintomis pajamomis grindžiamos vaikų pašalpų sistemos diegimą;

39. yra susirūpinęs dėl aukšto vaikų skurdo ir mirtingumo lygio, mažos Kosovo socialinės apsaugos sistemos aprėpties ir didelių savo lėšomis padengiamų išlaidų sveikatos priežiūrai, dėl kurių pažeidžiamos šeimos patiria skurdą;

40. ragina pagerinti Kosovo santykius ir atstovavimą jam tarptautinėse kultūros ir paveldo institucijose siekiant pagerinti religinių ir kultūros objektų ir paminklų apsaugą, taip pat pagerinti atstovavimą Kosovui Europos ir pasaulio žiniasklaidos ir sporto organizacijose siekiant suteikti galimybes Kosovo menininkams ir atletams dalyvauti visuose tarptautiniuose kultūros ir sporto renginiuose, įskaitant „Eurovizijos“ dainų konkursą, Europos ir pasaulio čempionatus ir Olimpines žaidynes;

41. pabrėžia laisvos ir pliuralistinės žiniasklaidos svarbą ir ragina Komisiją remti programas, kuriomis gerinama žurnalistų darbo kokybė ir profesionalumas; pabrėžia, kad šioje srityje labai svarbi tvari visuomeninė žiniasklaida; yra susirūpinęs dėl nepakankamos nepriklausomų žurnalistų apsaugos ir dėl jiems daromo spaudimo; ragina Kosovo valdžios institucijas užtikrinti tvarią visuomeninės žiniasklaidos finansavimo sistemą ir paskirti jos valdymo organo narius; pabrėžia, jog būtina užtikrinti aiškų žiniasklaidos savarankiškumą ir laisvas ir kokybiškas transliavimo paslaugas; remia institucijų pastangas suteikti Kosovui interneto domeno kodą;

42. pabrėžia, kad laisvos ir nepriklausomos pilietinės visuomenės organizacijos atlieka labai svarbų vaidmenį stiprinant ir konsoliduojant demokratinius ir politinius procesus ir kuriant integruotą visuomenę šalyje; pabrėžia dialogo su pilietinės visuomenės organizacijomis svarbą ir pažymi esminį pilietinės visuomenės veikėjų vaidmenį prisidedant prie glaudesnio regioninio bendradarbiavimo socialiniais ir politiniais klausimais; teigiamai vertina glaudesnį vyriausybės bendradarbiavimą su NVO ir ragina Kosovo valdžios institucijas pradėti struktūrinį dialogą ir konsultacijas su pilietine visuomene politikos formavimo klausimais, įskaitant konsultavimąsi dėl politikos sričių ir teisės aktų bei europinės integracijos proceso stebėsenos;

43. atkreipia dėmesį į vykdomą valstybės turto privatizavimo procesą ir ypač į Kosovo pašto ir telekomunikacijų bendrovės privatizavimą; ragina Kosovo valdžios institucijas imtis praktinių veiksmų siekiant stiprinti viso proceso skaidrumą, atskaitomybę ir teisėtumą, pvz., laiku visiems suinteresuotiesiems subjektams teikiant informaciją;

44. ragina Kosovą pagerinti verslo aplinką mažosioms ir vidutinėms įmonėms mažinant administracinę naštą ir susijusias sąnaudas, didinant galimybes gauti finansavimą ir užtikrinant ypatingą paramą naujoms įmonėms; labai džiaugiasi dėl to, kad Kosovo ir Serbijos prekybos rūmai pasirašė susitarimo memorandumą;

45. palankiai vertina tai, kad Kosovas 2012 m. gruodžio 17 d. tapo Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB) 66-uoju nariu; be to, palankiai vertina tai, kad 2013 m. gegužės 8 d. priimta pirma išsami ERPB šiai šaliai skirta strategija – tai padės paspartinti reformos procesą ir paramą Kosovo ekonomikai, pagerins žmonių gyvenimą, sudarys palankesnes sąlygas pereinamajam laikotarpiui ir prisidės prie regiono stabilumo;

46. palankiai vertina ES laikiną įsipareigojimą toliau finansuoti subsidijas, kad būtų galima padengti visas senos Kosovo A elektrinės uždarymo iki 2017 m. išlaidas; ragina Kosovą intensyviau stengtis ir nedelsiant imtis konkrečių veiksmų siekiant uždaryti Kosovo A elektrinę ir ragina atlikti visapusišką naujos Kosovo elektrinės poveikio aplinkai vertinimą pagal ES standartus; ragina Kosovą taip pat plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir įvairinti energijos išteklius laikantis savo įsipareigojimo iki 2020 m. pasiekti, kad 25 proc. visos sunaudojamos energijos sudarytų iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gaunama energija, ir atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad būtina didesnę dalį ES ir ERPB teikiamos finansinės pagalbos lėšų skirti energijos taupymo, efektyvaus energijos vartojimo, integracijos į regionines energijos rinkas ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams;

47. apgailestauja dėl to, kad Kosovo valdžios institucijos vėluoja parengti ir priimti patikimą ir veiksmingą aplinkos apsaugos strategiją, ypač susijusią su poveikio aplinkai vertinimo standartais ir ES kovos su klimato kaita tikslais;

48. susirūpinęs atkreipia dėmesį į didelį nedarbo lygį, ypač jaunimo, ir ragina vyriausybę spręsti šią problemą jaunimui užtikrinant tinkamas galimybes ir darbo rinkos poreikius atitinkantį išsilavinimą;

49. pabrėžia, kad visos regiono šalys turėtų skatinti ir remti Kosovo narystę regioninio bendradarbiavimo organizacijose; todėl remia Kosovo dalyvavimą regioninėse organizacijose ir ragina pašalinti visas kliūtis, kad Kosovas galėtų būti šių organizacijų, įskaitant Europos Tarybą, narys;

50. pabrėžia, jog svarbu plėtoti viešąjį transportą, visų pirma modernizuojant geležinkelio linijas ar kuriant naujas, kurios sudarys tvarios transporto sistemos dalį; siūlo sukurti visas Vakarų Balkanų šalis jungiančią greitųjų geležinkelių tarpvalstybinę sistemą, sujungtą su ES transeuropiniu tinklu;

51. susirūpinęs atkreipia dėmesį į dabartinę Kosovo ekonomikos padėtį; pabrėžia, kad reikia patobulinti ekonomikos statistiką siekiant įvertinti ekonomikos padėtį prieš nustatant šio klausimo sprendimo būdus;

52. ragina Kosovo valdžios institucijas vadovaujantis Europos standartais ir tarptautine metodika gerinti statistinės informacijos patikimumą;

53. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos išorės veiksmų tarnybai ir Kosovo vyriausybei ir Nacionalinei Asamblėjai.